

Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la serra
d'espada

ALJUB

Nº 26. OCT-DES 19

INFO trimestral del Parc Natural de la Serra d'Espadà

01

EDITORIAL

01. Vida minimalista o com ser feliç amb menys.

02

CONSERVACIÓ I MANTENIMENT

02. Equips del Parc Natural.
02. Apertura de coves.
04. Conservació de l'ofegabous a la Comunitat Valenciana.

05

JORNADES

05. Mesa de treball: creació de rutes interpretatives.
05. Turisme de natura en espais protegits.
06. Observatori del canvi climàtic.

07

COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ

07. És temps d'oliveres i d'oli.
07. Campanya Europea de Prevenció de Residuo.
08. Dia internacional de les muntanyes.

VIDA MINIMALISTA: CÓMO SER FELIÇ AMB POC

Encara recorde quan vaig ser conscient que la felicitat per posseir alguna cosa s'esfumava quasi al moment d'obtindre-la. Estava més que res concentrada en el desig, i no tant en el gaudiment de l'objecte comprat. Quan t'adones d'això la sensació és molt estranya, és un ostres! i ara què?,i ara què? Ara, genial, cal aprofitar aquesta sensació per a acostar-nos a una manera de vida més sostenible i responsable. Si posseïm menys coses generem menys residus i aquesta acció és bona per al Planeta. Per on podem començar? Ja cada vegada són més les persones que estan conscienciades amb l'impacte que té la seua manera de consumir en la salut del Planeta. Podem començar reduint l'ús de plàstics no reutilitzables al nostre dia a dia. La tasca no és fàcil, però hi ha un munt de webs amb idees i trucs per a ajudar-nos.

Amb una producció anual de més de 300 milions de tones, el plàstic és un dels materials més utilitzats al món. El que no té sentit és utilitzar un material tan interessant i dissenyat per a durar molt en objectes d'un sol ús. Es van acabar doncs les ampolletes de plàstic. Fes-te amb una botella de trità, és una nova generació de resines de copoliéster reciclables i segures per a la salut. Es tracta d'un material lliure de BPA, BPS i de qualsevol altra mena de bisfenol. Podem, també adherir-nos a la campanya "Progrifo", una iniciativa que pretén fomentar el consum responsable de l'aigua d'aixeta. D'aquesta manera reduïm quasi al 100% del plàstic embotellat.

Amb uns xicotets canvis d'hàbits podem reduir el plàstic en la compra. Evita comprar aliments ja envasats, en els supermercats continua havent-hi taulell per a comprar productes al detall i pots portar el teu propi tupper per a guardar-los. Igual creus que cridaràs l'atenció però cada vegada hi ha més gent que ho demana i els establiments s'estan adaptant als nous consumidors. Una altra idea, fes-te amb unes quantes bosses de tela de diferents grandàries i torna a comprar a granel; llegums, arròs, farina....fins i tot el gel i xampú te'l pots emportar en les teues pròpies ampolles. Veuràs que el contenidor de residus plàstics de la teua casa disminueix notablement i de la mateixa manera les teues visites al contenidor groc del carrer que fins ara eren quasi diàries. Requereix una mica d'esforç i conscienciació però si compres grans quantitats et serà més senzill organitzar-te.

Què fem amb els productes de neteja? , un altre gran generador de residus; ens han fet creure que cal invertir en infinitat de productes específics quan amb cinc ingredients i un vídeo de youtube nosaltres mateixos podem elaborar els nostres propis productes. Amb què? Amb vinagre, llima, percarbonato, sabó de Marsella i bicarbonat sòdic tindràs la teua casa com els dolls. I en comptes del fregall convencional torna a l'esponja de luffa de tota la vida. Et serveix per als plats i per a la dutxa. Visita la pàgina planteaenverde.es i anima't a realitzar-los, t'ensenyaran a fer fins a pastilles per al rentavaixelles.

Us animem des d'ací a iniciar un canvi, encara que siga xicotet, en les vostres vides. Us ho agrairà el Planeta i de segur que la vostra salut.

EQUIPS DEL PARC NATURAL

PERSONAL DE SUPORT ALS PETITS MUNICIPIS.

L'espai natural protegit té una superfície de més de 30.000 ha i alberga 19 nuclis de població. **Tres brigades** compostes per **12 persones** (9 peons i 3 capatassos) s'encarreguen de mantindre les infraestructures i els equipaments en el millor estat possible i donar suport als xicotets municipis.

Durant el 2019 les tasques dutes a terme pels equips del Parc Natural s'han centrat, principalment, en el **condicionament de camins i sendes**, adequació de les **àrees recreatives** i de els **itineraris senyalitzats**, com a mesura de regularització del creixent ús públic dels últims anys. El **condicionament de punts d'aigua**, la **reparació de tanques** i la seua col·locació així com la construcció de **murs de maçoneria** han sigut les labors exercides en col·laboració amb els municipis que formen part de l'espai protegit, deficitaris quant a recursos humans es refereix per a realitzar aquestes actuacions. Cal assenyalar les **plantacions d'espècies arbòries singulars**, com una mesura per a la millora de les masses forestals, incidint així en la creació de masses mixtes, més resilientes als incendis forestals.

Les tasques de **condicionament de les senderes homologades** que realitza el personal contribueix substancialment al correcte manteniment d'aquests, oferint, així, una **qualitat per al gaudiment públic** al parc natural.

APERTURA DE COVES

ROMANDRAN TANCADES ENTRE OCTUBRE I MARÇ PER AFAVORIR LA CRIA DELS QUIRÒPTERS QUE LES HABITEN.

Las **coves** de la Tia Ondera, l'Ereta i la Covatilla en Aín, mereixen una protecció especial a causa de la fauna que alberguen, per la qual cosa han sigut declarades per la Generalitat Valenciana com a **Zones d'Especial Conservació** (ZEC) L'equip del Parc Natural és l'encarregat de l'obertura i tancament d'aquestes coves la protecció de les quals és fonamental per a la subsistència d'aquests animals i per a garantir els beneficis que brinden. Les rates penades brinden importants **beneficis als ecosistemes** com a aliats de l'agricultura, ja que representen la solució natural més eficient per a **combatre** insectes considerats **plagues agrícoles** i forestals. Així mateix, les rates penades frugívores dispersen llavors dels fruits que ingereixen, regenerant la foresta, ajudant a produir fruits i controlant les poblacions de rosegadors i rèptils.

CONSERVACIÓ DE L'OFEGABOUS A LA COMUNIDAD VALENCIANA

PROJECTE OFEGABOUS DEL IES SANTA MARÍA

L'**ofegabous** és una espècie inclosa en el Catàleg Valencià d'Espècies de Fauna Amenaçada (Ordre 6/2013, de 25 de març) en la categoria de **"Vulnerable"**. L'espècie no compta fins hui amb un programa d'actuacions explícit per a la seua conservació a la Comunitat Valenciana, encara que es va incloure en el projecte LIFE Amfibis (LIFE05 NAT/E/000060) executat entre 2005 i 2008, així com en el **Pla d'Acció per a la Conservació d'Hàbitats Aquàtics** d'Interés per a la Conservació de la Biodiversitat.

En les instal·lacions del **Centre de Conservació d'Espècies Dulciaquícules de la Comunitat Valenciana** (CCEDCV) del Palmar es realitza reproducció en captivitat des de 1996, produint exemplars per a repoblacions puntuals.

Al 2018 i 2019 es van cedir exemplars de gallipato en estadío larvari a l'**IES Santa María de Vila-real** perquè els engreixaren de manera similar a com s'havia fet en el cultiu intensiu del CCEDCV, amb finalitat educativa, atès que finalment **s'alliberen a l'entorn del Parc Natural de la Serra de Espadà** (Suera). Abans de l'alliberament dels exemplars de 2019 es procedeix a mostrejar en els punts d'alliberament de 2018, localitzant individus adults i fins i tot algunes larves d'aquesta mateixa tardor.

Posteriorment a les soltes, l'Ajuntament de Suera i la Diputació de Castelló van col·laborar en la **millora de la xarxa de punts d'aigua** de la zona, la qual cosa permetrà a l'espècie tindre més disponibilitat de tolles susceptibles de ser colonitzades.

Font: Servei de Vida Silvestre

MESA DE TREBALL

CREACIÓ DE RUTES

INTERPRETATIVES

A l'octubre de 2019 va tindre lloc la primera mesa de treball relacionada amb la creació d'itineraris turístics. Una manera d'**enllaçar** els diferents **municipis** per a anar teixint una xarxa, en aquest cas física que els unisca. El **Centre per al Coneixement del Paisatge**, CCP, la seu del qual se situa a Matet, es va oferir a llançar una proposta de recorreguts que comuniquen a aquest municipi amb els seus veïns. La proposta anirà acompanyada d'un **contingut didàctic i interpretatiu** fent-la així més atractiva als visitants. projecte inicial denominat "**Coneix Matet – Matet Acull**". En aquesta mateixa taula de treball es va avançar en la possibilitat d'aquests itineraris, establint-se fins a deu possibles itineraris. Podem considerar que aquesta proposta és la que ha d'iniciar el treball en la resta de municipis del parc natural.

TURISMO DE NATURALEZA

EN ESPACIOS PROTEGIDOS

JORNADA EN ALBORACHE

El Parc Natural de la Serra d'Espadà va participar, els dies 10 i 11 de desembre, en les **II Jornades Professionals de Turisme Actiu de la Comunitat Valenciana** organitzades per l'Associació d'Empreses de Turisme Actiu de la Comunitat, CV Activa, en l'Alberg Rural Actiu d'Alborache.

El parc va participar com a ponent, juntament amb Joana Barber Rosado (Directora de la Reserva de la Biosfera del Montseny) en la taula redona denominada "**Turisme de naturalesa en espais naturals protegits i turisme sostenible**", en la qual es va tractar de valorar la incidència del turisme d'aventura i acció sobre el component ambiental dels espais naturals protegits i la necessitat de regular aquestes activitats de manera que siguen viables en el futur amb les metes de protecció i preservació d'aquests espais, tant en el context autonòmic com en l'estatal o de comunitat europea al qual estem vinculats.

REUNIÓ OBSERVATORI CANVI CLIMÀTIC

ELECCIÓ DE PARCELES REPRESENTATIVES

La comunitat científica encarregada de l'estudi del clima, i de la seua evolució en els últims segles, ha establert amb alt grau de consens, que s'està produint, de manera accelerada, un **canvi del clima** del planeta. Davant l'evidència científica i la magnitud del fenomen de canvi climàtic, en el context internacional, s'ha començat a donar resposta a aquest, elaborant una política que aborde de manera eficaç la problemàtica ambiental i socioeconòmica que genera les variacions climàtiques. Així, la Generalitat Valenciana, a través del **CEAM (Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani)**, ha iniciat un projecte "**L'Observatori de Canvi Climàtic**" en el qual participa el Parc Natural de la Serra d'Espadà.

En la seua primera fase, s'han localitzat **parcel·les representatives del bosc mediterrani**, en totes les seues etapes evolutives, en l'àmbit territorial del parc natural i, especialment, de la sureda, com el més representatiu del parc natural. Les parcel·les triades tindran un seguiment en els pròxims anys posant de manifest les alteracions derivades pel canvi climàtic. Des de l'oficina tècnica del parc natural es col·labora en el seguiment futur d'aquestes parcel·les.

ÉS TEMPS D'OLIVERA I D'OLI

ITINERARI INTERPRETATIVO A VALL DE ALMONACID

El 16 de novembre el personal del Parc Natural va organitzar una ruta guiada pels voltants de Vall de Almonacid per a conèixer la varietat autòctona d'olivera que es cultiva en Espadán i el món que l'envolta. El recorregut guiat va acostar als participants al **castell de Almonecir** que es troba envoltat de camps d'oliveres.

La varietat que es cultiva en la serra majoritàriament és la **"Serrana de Espadán"** varietat autòctona que produeix oli d'excel·lent qualitat, molt cotitzat en el mercat. Aprofitant el moment de recol·lecció de l'oliva ens acostem a un dels agricultors de la zona perquè ens parlara d'ella. Després visitem la **cooperativa Ayr** on és processada per a obtenir l'or líquid de la serra.

CAMPANYA EUROPEA DE PREVENCIÓ DE RESIDUS

CANVIA ELS TEUS HÀBITS, REDUEIX ELS TEUS RESIDUS

Sota el lema "Canvia els teus hàbits, Redueix els teus residus", se celebra una nova edició de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus també coneguda per les seues sigles en anglés com EWWR- **European Week for Waste Reduction**. Per a l'ocasió el Parc Natural va organitzar un taller d'elaboració de productes de neteja ecològics. Una fantàstica manera de mostrar que no necessitem comprar productes de neteja cars i amb multitud de productes tòxics. Amb el **taller "Poder verd"** vam aprendre a fer nosaltres mateixos productes amb **ingredients no tòxics**.

DIA INTERNACIONAL DE LES MUNTANYES

PUJADA AL PIC BATALLA

"Les muntanyes són importants per als joves" és el tema triat enguany per a la celebració del Dia Internacional de les Muntanyes, que se celebra l'11 de desembre. Els joves són els protagonistes dels canvis futurs i també els líders del demà. Són guardians de les muntanyes i dels seus recursos naturals, que estan sent **amenaçades pel canvi climàtic**.

El tema del Dia Internacional de les Muntanyes 2019 és una gran oportunitat perquè els joves prenguen iniciativa i apel·len perquè les muntanyes i els pobles de les muntanyes siguin rellevants en les agendes de desenvolupament nacionals i internacionals, reben més atenció, inversions i investigacions específiques.

El dia també serà una ocasió per a educar als xiquets i xiquetes sobre **el paper que juguen les muntanyes** en el suport a mil milions de persones vivint a les muntanyes i a les valls proporcionant aigua dolça, energia neta, el menjar i recreació.

El Dia Internacional de les Muntanyes **és una oportunitat** per a recalcar que per als joves rurals viure a les muntanyes pot ser difícil. Molts joves es van a la recerca d'una vida millor i ocupació. La migració de les muntanyes condueix a l'abandó de l'agricultura, a la degradació del sòl i a la pèrdua dels valors culturals i de les tradicions antigues. L'educació i la formació, l'accés al mercat, diverses oportunitats d'ocupació i millors serveis públics poden **garantir un futur millor per als joves que viuen a les muntanyes**.

Font: www.fao.org

Redacció: *equip del PN*

Parc Natural de la Serra d' Espadà
964715750, 679196294

Centre d' Interpretación del PN
Avda. Francisco Mondragón, 2. ESLIDA

parque_espadan@gva.es
parquesnaturales.gva.es/web/pn-serra-d-espada

